

Bijlage 1. BESCHRIJVING ISD-MAATREGEL

De maatregel tot plaatsing in een Inrichting voor Stelselmatige Daders is een persoonsgerichte maatregel voor zeer actieve veelplegers. De zeer actieve veelpleger is een persoon van 18 jaar of ouder tegen wie meer dan tien keer proces-verbaal is opgemaakt in de vijf jaar die voorafgingen aan het plegen van een nieuw strafbaar feit. Tot en met 2007 werd de maatregel 1177 keer opgelegd.

Binnen de doelgroep van de ISD-maatregel zijn grofweg drie groepen te onderscheiden:

- 1) veelplegers die gemotiveerd en beïnvloedbaar zijn. Zij krijgen gedragsinterventies aangeboden die zijn gericht op reïntegratie;
- 2) Veelplegers die niet geschikt zijn voor gedragsinterventies, maar wel zorg behoeven. Zij kunnen tijdens de ISD-maatregel toegeleid worden naar een instelling die zorg biedt dat is afgestemd op de problematiek van de ISD'er;
- 3) Veelplegers die ongemotiveerd, niet beïnvloedbaar of onwillig zijn. Zij verblijven in een penitentiaire inrichting waar zij gedurende de maatregel een basisregime volgen. Binnen dit regime zal steeds geprobeerd worden deze mensen te motiveren alsnog deel te nemen aan het programma-aanbod van interventies en/ of zorg op maat. Binnen het basisregime wordt altijd een dagprogramma aangeboden. Het programma is gericht op de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van:
 - zelfzorg en hygiëne
 - arbeid
 - scholing
 - besteding van vrije tijd
 - sociale omgang

Minimaal drie maanden voor afloop van de maatregel vindt er een inventarisatie plaats door de Medewerkers Maatschappelijke Dienstverlening (MMD'ers) op de basisvoorwaarden voor reïntegratie zoals huisvesting, inkomen, zorg en dagbesteding. Deze MMD'ers begeleiden het proces van overdracht naar de gemeentelijke nazorg.

De reclassering onderzoekt met behulp van het zogenaamde RISc-instrument (Risico Inschatting Schalen) welke factoren bijdragen aan het criminele gedrag van de veelpleger. Tevens wordt er een trajectconsult aangevraagd bij het NIFP waarin gekeken wordt of een persoon psychiatrische problemen heeft danwel detentieongeschikt is. Op basis hiervan formuleert de reclassering een advies voor de rechter dat tevens richtinggevend is voor de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) die de maatregel intramuraal uitvoert. De DJI kan het advies gebruiken als leidraad bij het opstellen van het verblijfsplan. Is iemand onherroepelijk veroordeeld tot de ISD-maatregel, dan wordt hij overgeplaatst naar een penitentiaire inrichting waar plaatsen voor zeer actieve veelplegers zijn gereserveerd. Tijdens de intramurale fase wordt het verblijfsplan uitgevoerd binnen de inrichting. In het verblijfsplan wordt beschreven of en welke gedragsinterventies iemand gaat volgen en of een persoon geïndiceerd is voor zorg c.q. behandeling in een zorginstelling. Het is van belang dat voor het opstellen van een verblijfsplan de daarvoor relevante ketenpartners in voldoende mate betrokken worden. Indien een persoon psychische (medische) ondersteuning behoeft zal dit binnen de inrichting in eerste instantie gegeven door de inrichtingsarts en inrichtingspsycholoog. Daarnaast kan het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) betrokken worden bij de diagnostiek en indicatiestelling.

Plaatsing in de extramurale fase volgt op advies van het multidisciplinair team aan de directeur van een inrichting die op zijn beurt weer een verzoek indient bij de selectiefunctionaris van DJI. Deze geeft vervolgens beschikking met daarin de datum van plaatsing. In deze fase neemt de reclassering het toezicht over. Wel moet dan aan een aantal randvoorwaarden zijn voldaan; er moet bijvoorbeeld een inkomen geregeld zijn, dagbesteding en huisvesting. Dit betekent echter niet dat de maatregel wordt opgeheven. Bij niet naleven van de voorwaarden wordt een ISD'er weer teruggeplaatst in de penitentiaire inrichting. Voordat de ISD-maatregel eindigt, zorgt Justitie voor een goede overdracht aan de gemeente die verantwoordelijk is voor de nazorg aan gedetineerden. Voor veelplegers is de verplichting tot nazorg door gemeenten vastgelegd in het Grote Steden Beleid 2005-2009.

Plaatsing in een GGZ-voorziening

Zeer actieve veelplegers die zijn veroordeeld tot de ISD-maatregel kampen veelal met complexe problemen waar ernstige psychische of psychiatrische problematiek onderdeel van zijn. Zij kunnen worden overgeplaatst naar GGZ-voorziening ook dan wordt gesproken over plaatsing in de extramurale fase. Dit betekent echter niet dat de maatregel wordt opgeheven. Bij niet naleven van de voorwaarden wordt een ISD'er weer teruggeplaatst in de penitentiaire inrichting. De plaatsing volgt op een advies van het multidisciplinair team aan de directeur van de inrichting die op zijn beurt weer een verzoek indient bij de selectiefunctionaris van DJI. Deze geeft vervolgens beschikking met daarin de instelling en datum van plaatsing. Het OM moet met de overplaatsing instemmen. De inrichting regelt vervolgens de overplaatsing. Plaatsing en behandeling vinden dan plaats op basis van "vrijwilligheid". Vrijwillige plaatsing betekent niet dat betrokkene mag gaan en staan waar hij wil. Zou betrokkene willen vertrekken, dan biedt de ISD-maatregel titel tot het vasthouden van betrokkene in afwachting van een terugplaatsing naar een penitentiaire inrichting.